

SOPRONI HIRLAP

MEGJELENIK: SZERDÁN, PÉNTEKEN ÉS VASÁRNAP.

Előfizetési árak: egész évre 16 korona, negyed évre 4 korona. Néptanítóknak, községi és körjegyzőknek egész évre 12 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: **Dr. Gaár Vilmos.**
Társ-szerkesztő: **Rábel László.**

Előfizetési pénzek a szerkesztőségbe: várkerület 72. küldendők. Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal: Romwalter K. és Fia cég. Hirdetések díjszabás szerint.

Munkanélküliek és az illetőségi törvény.

A rendőrség majd minden éjjel fogdos össze egy jó esomó csavargót, mind a két nemből jut bőven, egyikből is, másikkól is; ha nem valami kihágás vagy vétek miatt, hát a rendesen tartani szokott razziák alkalmával.

Aki ismerős a rendőrség apró-cseprő dolgaival, akinek hivatása néha bepillantást enged a policia színlai mögé, az ott megismerkedhetik a hurokra került parasyttakkal, e nyomorult férgeivel a városoknak.

A bűn büzhődött mocsárszaga csap felénk e piszkos csoporttól, egyik oldalon a lelkiismeret furdalása által szédült arevonások, másik oldalon a pénzreváltott bujaság, erkölestelenség által eltorzított szépség undorral tölti el aesztetikai érzékünket.

Az egyik lopott, a másik büntárs volt, a harmadik betört, a negyedik ennek őrt állott, az ötödik a lopás és betörés alkalmával eltulajdonított tárgyaknak szerzett lábakat, adta tovább őket, a hatodikat — aki a női nemhez tartozik — egy piszkos lebuiban találta meg a rendőrség, amint két hozzáméltó csavargó legénynek kapaszkodott a nyakába, ajkán keresztül a legtrágárabb kocsdal reesegett ki a rekedtre énekelte torokból.

Es így tovább, egyik sem áll ott ok nélkül, annak mindnek van valamije a rováson, mit vagy a köz- és vagyombiztonság, vagy a köz-erkölesiség ellen vétett. S naponta tiz-husz, tehát hetenkint közel száz, hónaponkint pedig három-négyszáz ilyen csavargóval bánik el a rendőrség.

Aki mindezeket látja, az nem csodálja azt, ha a rendőrség is néha belecsömörlik ebbe a rengeteg piszkosba, s az emberi piszkos utalatosabb, mint az állaté.

Es ez a csavargó-aratás most, a téli időben éri el tetőpontját. A hideg — mint a fából a nyár a nedvet — kicsalja a gonosztevőket is nyári állomásukból, amely már nagyon szel-

lős ahhoz, hogy ott telejenek. Odahúzódznak hát, ahol melegebb a levegő. Megtelnek a városok és — ürülnek az éléskamrák, szekrények, hogy viszont megteljenek a — rendőrség cellái.

A munkanélküliség a csavargás díszes mesterségére szorítja az embereket, kikben t. i. nincs meg az a lelkielő, hogy munkát keresni tudnának, legyen az bármilyen, ha nem is a szakmájába vágó, csak hogy munka az. Ellenkezőleg a legtöbb — szellemi korlátoltságánál — megtörik, tétlenül engedi szaporodni a napokat, mialatt munkakédeve is elhagyja, ezzel pedig az előbbi foglalkozásának tudata is elmosódik; elfelejti azt, hogy ő mesterséghez is ért, hogy azzal — ha utána járna — kenyerét tisztességesen is megtudná keresni; nem — e helyett megtanul egy más, tisztességtelen, bűnös mesterséget: a lopást, tolvajlást, betörést csalást, hamis kártyajátékot s lesz belőle csavargó gazember — pedig még egy hóval ezelőtt tisztességes mesterember volt.

De nemcsak a maga erőtlensége viszi erre a borzasztó utra. Maga a közigazgatás is segíti kiképezni ezt a gyakran szervezett tolvajbandát.

Lássuk csak, mivel járul hozzá különösen a községek adminisztrációja e társadalmi kór növeléséhez; mert bár törvényen alapuló hibából ered is e baj, végeredményében mégis a társadalom érzi meg.

Mondjuk, hogy a munkaadók nagyrésze különböző okoknál fogva elbocsátja munkásait, kik szelnek ereszkednek s bebarangolják széles ez országot.

Nagyon sok van ezek közt a vándoradarak közt, kiknek illetőségük nincs teljesen megállapítva, minek következtében a városi vagy községi rendőrség csak úgy türi, szenvedti őket, s megindul a keresés országszerte — a hiányos illetőségi törvény betűi szerint — az illetékesség megállapítása végett.

Ez az eljárás maga is rengeteg hosszadalmas, lassu menetű, tele akadékoskodásokkal, mert a községek, városok ugy tehetnek, ahogy a törvényt nekik értelmezni tetszik. Azt pedig

lehet csürni-csavarni, mint minden törvényt. De hiszen ha csak eddig mennének a községek, így végre mégis meg kellene állniok egy ponton s ott valahára csak eldőlné az illetőségi kérdés. A községek azonban azt eszelezzik, hogy egyáltalában nem akarják elismerni az illetőséget, kitagadják szülötteiket s el nem vállalják a toloncolandót világért sem.

Hogy mindezeket miért teszik, mily magasabban fekvő okok kényszerítik őket erre, azt elsorolni szükségtelen, bennünket csak a végeredmény érdekel.

Az, hogy az idő alatt az a szegény ember, legyen az férfi vagy nő, kit a sors arra kényszerített, hogy munka nélkül legyen, ha keresne, sőt találna is magának munkát, azt nem kaphatja meg, mert munkakönyvet addig nem kap a kezébe, melylyel magát igazolhatná jövődöbeli munkaadója előtt.

Mi lesz ennek a hosszú huza-vonának a vége? Az, amit már fentebb lefestettünk: a férfiról lekopik a munkás ember tisztességes ruhája, vele együtt a tisztessége is, a nélkülözés, az éh és szomj rákergetik a bűn ösvényére s a legelső alkalommal kinyújtja a kezét olyan után, ami nem az övé. Az első sikert követi a többi kísérlet. A munkanélküli nő pedig folyton csavargó, csavargása alatt összekerül olyan rossz társaságba, ahol megtanulja magáról ledöbni a nő szeméremérzeteit; ha csinos, ugy könnyen találkozik olyannal, kinek megakad rajta a szeme, a csábítás nem nehéz mesterség . . . s egy reggelen már a rendőrség ajtaja előtt állanak hosszú sorban a csavargó eselések, kik siránkozva ugyan, de már megmetélyezve gondolnak vissza tisztességes múltjokra.

Aki pedig egyszer már annyira jutott, hogy csak egy éjet tölt is a rendőrség börtönében, az, ha kiszabadul, többé olyan tisztességes, tisztalelkű és kezű soha sem lesz, milyen volt.

Ime a fekély, amit a törvény üt a társadalom testén.

A SOPRONI HIRLAP TÁRCÁJA.

Vasárnap.

A hétköznapi harcban
Küzdünk az életért,
S büszkévé tesz a cél, mit
Karunk, agyunk elért.

S a munkás legióban,
Mint száz — ugy érzem én,
Kí többet tenne nálam,
Nincs olyan közlegény.

A munkás hétre jó
A nap, mely sátoros,
S munkás-zubbony helyébe
Uj köntös lesz soros.

Egy heti küzdesre
Vasárnapunk a bér,
Mikor oly helykén lépünk,
Miként a hadvezér.

UJLÁKY GÉZA.

A hírlapírás titkaiból.*)

Irta Rábel László.

— A Soproni Hírlap eredeti tárcája. —

Nauta de ventis, mondja a latin közmondás; miről is szólunk magam is szivesebben, mint a saját mester-ségemről, jóllehet teljességgel belátom, hogy valóságos merényletet követek el, mikor a „nagyérdemű közönség”-

*) Felolvasta a szerző az Irodalmi és Művészeti Kör január 24-iki estélyén.

gel így szentöl-szembe szállva, az újságírásról, saját véteinkről beszélnek.

De épen mivel manapság annyira divatos áramlat a sajtóról uton-utfélen nem kellemes dolgokat mondani, épen ez okból a mai napot felette alkalmasnak tartom arra, hogy saját bűneink felsorolásával álljak boszut a t. e. közönségen, amiért bennünket oly módfelett ki-tüntet szeretetével.

Mert azt bizvást elmondhatom, hogy minden hírlapíró egyuttal született bűnbak, kitől azt is megvárják, hogy más közönséges emberektől eltérőleg, esalhatatlan legyen; viszont a közönség egy ezerszemű kritikus, kitől mi semmit sem várhatunk meg, legfeljebb azt, hogy előfizessen becses lapunkra. E mellett aztán jogában áll, ugy illő távolságból szidni bennünket; s dícséretére legyen mondva, ezzel nem is marad oly gyakran restanciában, mint az előfizetői díjakkal.

Ha például a báli referádából egy szép hölgynek nevet kifelejtjük, akkor jaj nekünk, mert uton utfélen haragos villámokat szórnak reánk azok a szép szemek.

Ismertem különben egy olyan hölgyet is, ki sirni tudott a miatt, hogy neve a névsorban utolsó helyre került: s bármennyire mentegette is magát esávéba került „saját külön” tudósítónk, hogy ő a neveket betűrendbe szedte s nem tehet arról, hogy a kisasszonykának neve épen Z betűvel kezdődik, azért a mi szép haragosunk mégis csak vigasztalhatlan maradt, míg a következő alkalommal elsőnek nem soroztuk. Ekkor meg az A betűs hölgyek haragját vontuk magunkra, amiért degradáltuk őket.

Ha politikai vagy társadalmi kérdések foglalják el hasábjainkat, akkor Önök, tisztelt hölgyeim, azonnal dözognak s azt mondják legjobb esetben, hogy unalmasak vagyunk. Ha ellenben önöknek járunk kedvükben s a gabonaárak hullámlása, vagy a talajviszonyok javítása helyett érzelmes verseket vagy meghatóan szép novellá-

kat közlünk, akkor viszont az erősebbik nimmel gyűlik meg bajunk.

Ha a korszellemek hódolva erélyesen követelünk bizonyos reformokat, melyek a társadalmat kétségkívül boldogítani hivatják, akkor a konzervatív hajlamuk fejüket esóválya forradalmároknak neveznek bennünket. Ha ellenben a meglevő állapotokat helyeseljük s aggodó körülményekkel szölnék a rohamos újításokról, akkor azt mondják, hogy maradiak vagyunk.

Valóságos rettegés fog el bennünket, valahányszor novelláiróink valamelyike tárcát hoz lapunk számára; mert ha a befejezés nem ugy szól, hogy a szerelmesek egymáséi lesznek, akkor ábrándosabb lelkű olvasónóinktól egész sereg szemrehányó levelet kapunk.

Utastítottuk is egy ízben tárcáiróinkat, hogy csak olyan novellákat írjanak, melyekben a szerető szívek, ha egyébként nem lehetséges, legalább a nyugasztaló halálban egymáséi legyenek. De ekkor meg munkatársaink sztrájkoltak, kijelentvén, hogy ők ilyen tárcákat nem irnak, mert hát — tetszik tudni — a tárcáirók kivétel nélkül esalódott szerelmesek, kik ugy állanak boszut, hogy ők is boldogtalanná tesznek egy sereg embert, — persze csak novelláikban.

Már most ennyi ellentétes kíváncsalommal szemben, legyen ember, ki a t. e. publikumnak eleget tud tenni.

Azzal is vádolnak bennünket, hogy néha napján valótlanágokat írunk; pedig lelkenre mondhatom, hogy a legrosszabb esetben is csak „légből kapott”, vagy „minden alapot nélkülöz” az, amit írunk.

Az ilyen légből kapott dolgot aztán műnyelven „kaesá”-nak szokták nevezni; hogy miért épen kaesá-nak, miért nem inkább rucának, vagy libának, azt magam sem tudom.

Tudvalevő dolog, hogy a kaesát, mint afele jámbor szárnyas-állatot akkor szokta előszedni a gondos házi-asszony, mikor egyéb húsétel nincs az élestárban. A

Városi közgyűlés.

Január 26.

Városi közgyűléseink mindinkább emberevők gyülekezeteinek színét öltik fel. Már nem elég egy-két vaskos interpellációnak világga — pardon — városá boesátása; mostanság a városatyák minden alkalmat megragadnak, hogy a saját maguk által, sőt mi több, saját maguk köréből u. n. tösgyökeres bennszülöttekből választott tisztikart ócsárolják.

Nem akarunk a városi tisztikar fogadatlan prókatorai lenni, — hálátlan mesterség volna, — de a tisztesség és közmoral nevében szólunk fel, hogy a városi tisztikar iránt a városi képviselő urak legyenek több, — nem elnézéssel vagy kímélettel, — de ildommal. Azt a férfit, akit a törvényhatósági bizottság egyhangú bizalma ültetett a polgármesteri székbe, kötelessége mindenkinek mint polgármestert respektálni és vele, amint a polgármesteri állás tisztessége követeli, — beszélni. Avagy a képviselő urak a városi tisztviselőket megválasztott szolgálóknak és nem bizalmi állásra helyezték s bizalmat érdemlő férfiaknak tekintik? Avagy a közgyűlés azt hiszi, hogy neki nemesak összességben, hanem tagjaiban egyenkint is joga s módja van parancsolni?

A tisztviselő iránt való köteles tisztelet és hivatalos állást megillető tekintély sokat vesz a polgárság zöme előtt, ha a viri electi maguk adnak példát a becsmerlésre.

Egy szóval sem mondjuk, hogy a polgároknak, kivált a közgyűlés tagjainak, nem volna joguk a városi tisztviselőt és azok hivatalos eljárását a legszigorubbán bírálni, — magunk is megteszszük és pedig minden melléktekintet nélkül; de ennek a bírálatnak, bár lehet az kíméletlen, durvának nem szabad lenni.

Ilyenkor azonban a közgyűlés bírálati fajulni és ha az elnököl polgármester nem elég erős az ilyen bírálatnak visszautasítására: a saját kötelessége figyelmeztetni a közgyűlés tagjait, hogy a kritizált modornak a közgyűlés termében való meghonosításával maguk alatt vágják a fát, mert a polgárságban ellenszenvet támasztanak saját tisztviselői ellen, akik hivatalos minőségükben mégis a polgárok felett állnak.

A közgyűlésen Fink János polgármester elnököl, aki mindjárt kezdetben konstatálta, hogy több városi ingatlan eladása felett érdemleges határozat nem hozható, mert nincs jelen 55 tag. Ezután a közgyűlés tudomásul vette a tanács előterjesztését a járványkórház építési költségekről, valamint hogy a közköltség előirányzatban felvett 7636 frt 25 krnyi összegben túl szükségelt 5327 frt 51 kr. különféle alapokból kölesön vétessék; a tanács előterjesztését a Rottensteiner András s társai kérvényére vonatkozólag, hogy a kuruedombra vezető uton két féléjjeli lámpás állíttassék fel; ugyanannak előterjesztését, hogy a kath. temető számára szükséges kavics ára tudomásul vétessék és hogy az előirányzott összegben túl mutatkozó 1280 frt csak 1894-ben fizetessék a konventnek.

Több választás is meg lett ejtve. Az igazolóválaszt-

gonosz nyelvek állítása szerint az újságírók is akkor reptenek fel egy-egy jól meghízott kaesát, mikor egy-egy izes falat nincs a szerkesztő fiókjában; persze az ilyen kaesák repülni nem tudván, hamar visszapotyanak a földre; tenyésztésükre legalkalmasabb idő — mint mondják — az ugorkaszezon.

Ezt a szót is a mi boszantásunkra találta fel valamelyik elkéservedett szótáresináló. Hogy mit jelentsen, arra nézve megoszlanak a vélemények; csak az bizonyos, hogy az ugorka nyáron érik, mások szerint azonban akkor van nyár, mikor az ugorka érik.

De hogy mennyiben függ össze az ugorka a hírlapírással, azt bajosan lehetne megmondani; vannak ugyan egyes laikusok, kik gonosz indulatból azt állítják, hogy mi nyáron át azokat a besavanyított cikkeket szoktuk előszedni, melyeket a télen át gyengélkedésük miatt félrerakogattunk a papirkosárba; én azonban ezt magam sem hiszem.

Papirkosár! Hány önképzőkori ifjunak szive doban meg ettől a végzetes szótól? hány gondosan megírt szerelmes versnek válik korai temetőjévé ez az átkos jószág?

Mikor én először kezdtem üldözni szerelmes verseimmel a szerkesztőket, akkor csak a szerkesztői úzenetekből ismertem, de elevenen soha nem láttam ilyen kosarat. Később aztán megismerkedtem vele, s mondatom, hogy legfeljebb abban különbözik egyéb kosaraktól, hogy ebben nyugosznak meg azoknak a szellem-öriasoknak termékei, akik a Parnasszusra akarván fel szállani, utközben elfáradtak és Ikarus módjára retürkartya váltása nélkül kerülnek vissza.

(Folyt. köv.)

mány tagjai lettek Dörfler György, Gebhardt József, Kund Frigyes, Kugler György, Rösch Frigyes; a számonkérő szék tagjaivá dr. Szilvássy Mártont és dr. Töpler Károlyt választották meg. A lovató-bizottság elnöke Steiner György lett.

A városban felállítandó hirdetési oszlopokra több pályázat érkezett be; ezek a jogügyi szakosztálynak lettek véleményezés végett kiadva.

Démy Sándor a téli fagykarak be nem jelentése és ennek folytán elmaradt adóleírás miatt sürgős indítványt adott be, melyet a közgyűlésen Krétschy Sándor tanácsos meferált és elmondta mindezt, amit mi vasárnapi vezércikkünkben megírtunk, hogy t. i. a városi tanácsot és polgármestert ez irányban kötelességmulasztás vádjá nem terheli.

Démy Sándor nem vette tudomásul a jelentést, további nyomozást kért a felelősség megállapíthatása végett. Kund Frigyes az egész ügyet eső után való köpönyegnek tekintette, de élesen tamadta a polgármestert, aki szerinte, ha nem is sértette meg kötelességét, mégis könnyen vette hivatalos teendőit. A polgármester kijelentette, hogy nem feladata gyámködni a saját dolgaikban hanyag szöllőtulajdonosok felett. Egyébként azok az urak, akik most oly fennen hangoztatják azt, hogy kötelességszegés történt, miért nem szólaltak fel akkor, amikor a fagykarak beálltak. Persze akkor ők maguk sem tudták, hogy a közigazgatási bíróság eléje vitt konkrét ügyben a szöllőtulajdonosok javára fog dönteni.

Dr. Szilvássy Márton ótmába vette a hatóságot, amely a felmerült esetben nem mulasztotta el kötelességét; de kifogása van a hegymesterek működése ellen. Ezek a hegymesterek koresmákban ülnek, vadászgatnak, de a szöllőkre nem ügyelnek fel. Ezek a hegymesterek lettek volna kötelesek a fagykark, ha télen történt is, bejelenteni. Dr. Szilvássy és szavai nagy haragra lobbantották Graf Lipótot, aki amellet hogy hegymester, egyszersmind városi képviselő. Graf tiltakozott Szilvássynak a hegymestereket becsmerlő szavai ellen és a közgyűlést elfogó általános derültség közt kikérte magának, hogy dr. Szilvássy a hegymestereket tanítsa, mert ha ezek jogot és politikát nem is tanultak, mégis eleget tanultak, s ő megtiltja Szilvássynak a szót. (Sic!) Ez utóbbi szavakért megjáró elnöki rendreutasítás, nem tudni miért, elmaradt.

A városi árveréséknél az utóajánlat kizárását indítványozta az előző közgyűlésen Gebhardt József t. ügyész, amely indítvány a mai közgyűlés napirendjére lett kitzúve.

Gebhardt József a legutóbbi famozus árverések benyomása alatt tette indítványát, mert a város méltóságával nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy módot és alkalmat nyujtson a rokon- vagy ellenszenv alapján egymásra új ígéretekkel realitálni, mikor ezt, ha komolyan vevők akarnak lenni és nem heccet inscenirozni, — az árverés napján is megtehetik. De azért sem helyes utóajánlat elfogadása, mert ez csak végrehajtási árverése van statuálva és önkéntes eladásnál az ügyet tengeri kigyó módjára nyujtja el.

Ez indítvány ellenében a tanács azt javasolta a közgyűlésnek, hogy városi ingatlanok eladásánál az árverés napjától számított 3 nap alatt 10% felülígéréssel egyszeri utóajánlat beadható legyen. Az indoka a javaslatnak a város érdekében megvédése. Gebhardt a fentiek szerint érvelt a maga indítványa mellett, míg Szilvássy, Nelky, Hering a tanács javaslata mellett foglaltak állást, utóbbi azzal a módosítással, hogy az utóajánlat ne 3, hanem 8 nap alatt legyen beadaat. A közgyűlés a tanács javaslatát Hering módosításával fogadta el.

A színházat a közgyűlés a jövő német saisonra ujra Schreiber Alfrédnak adta, mire néhány kisebb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

Az italméresi engedélyek.

— A pénzügyigazgatóság figyelmébe. —

Egyes községekből panaszt vettünk a miatt, hogy a soproni kir. pénzügyigazgatóság az italméresi engedélyeket mai napig sem adta ki a jogosultaknak, jóllehet ezt a törvény értelmében már f. évi január hó elsején köteles lett volna megtenni.

Nem tudjuk miként kvalifikáljuk ezt a késedelmes eljárást, mely lehetővé tette, hogy a kérvények — melyeket az érdekeltek a törvény értelmében november hó 15-ig voltak kötelezev beadni, csak december hó végén adattak ki az igazgatóság által a szolgabiroóságoknak véleményezés végett.

Ilykép vannak községek, melyek ujév napja óta tulajdonképen koresma nélkül vannak, mint például Derecske, Márcfalva, Répce-Szemere, Baboth és így tovább akárhány, melyek engedélyvel a mai napig sem bírván, a pénzügyigazgatóság maga vonja meg a lehe-

tőségét annak, hogy az italméresi adót pontosan beszédhessék.

Ez eljárás által károsul a község, de hátrányt szenved magának az államnak financiai érdeke is, mert a megadóztatásnál jogosan legalább nem igényelhető, hogy ezen engedély nélküli időre is fizessenek a jogosultak.

Mivel pedig mi a község bizalmából tartjuk fenn lapunkat, kötelességünknek tartjuk, hogy e visszaéléssel szemben tiltószavunkat teemeljük s az állapotoknak azonnali orvoslását, úgy a községek, mint egyesek, valamint az állam érdekében követeljük.

HELYI HIREK.

— **A kath. nagy gyűlés** iránt város- és megyeszerte mindinkább nő az érdeklődés. Sokan jelentkeztek eddig a világi elemből, kik szívet-lelékekkel esatlakoznak a mozgalomhoz, melynek az az üdvös eredménye mindenesetre meglesz, hogy a kath. világiak egyházuk érdekeit nem fogják ezentúl elhanyagolni.

— **A kaszinóról.** A kaszinó igazgató választmánya esütörtökön este látogatott ülést tartott, amelyen több újítás tervezete merült fel. A kaszinó mostani formájában bizony nem felel meg céljának s a helyiségek toldása helyett célszerűbb volna az alapszabályok pontos megtartása; mint halljuk, az alapszabályok revíziója tervbe is van véve. Egyébként mindezekre legközelebbi cikkünkben rátérünk.

— **Halálozások.** Schermann József nyugalmazott adótárnok Csornán f. hó 24-én élte 79-ik évében elhalálozott. Hasenóhrl József köztisztviselőben levő polgártársunk f. hó 26-án jobblétre szenderült. Temetése tegnap (szombaton) ment vegbe.

— **Panasz a brennbergi kőszén ellen.** Sok oldalról halljuk és magunk is tapasztaljuk, hogy a brennbergi kőszén közt nagyon sok a kődarab. Ezek a kővek a bányában, illetve a brennbergi raktárban kerülnek a szén közé, mert akár koesin, akár vasuton kapjuk a szenet, meszkődarab elég van benne. A társaság igazgatóságának figyelmébe ajánljuk ezt a visszaélést. Tegyen felőle.

— **Difteritisz Búdóskuton.** Amint levelezőnk írja, a difteritisz, mely már a tél elején sürün szedte áldozatait, ez évben sem szűnt meg. Január 1-től január 26-ig hét gyermek halt el ebben a járványos nyavalyában.

— **Nagy sikasztás.** Rosenberg Jakab, két bécsi malomnak a helybeli piacon képviselője több nap előtt Sopronból eltávozott, annélkül, hogy hol létéről időközben tudomást adott volna. A bécsi malomok igazgatóiban ezen idő alatt gyanu támadt Rosenberg úzelmei felől, és Sopronba jöttek, hol bizonyosságot szereztek arról, mikép Rosenberg 6000—8000 frtot az ő kárakra elsikasztott; mire a bünyenyítő feljelentést megtették. A rendőrség a feljelentést elfogadta és azonnal kiadta Rosenberg Jakab ellen az elfogatási parancsot.

— **Porto-Cuba.** Ezen elnevezés alatt boesátott ki az állami dohányjövődék igazgatósága f. év elsejével új szivarokat. Csak fentartással közöljük e hírt, mert a soproni nagytőzsde még nem vett tudomást róla, jóllehet más városokban már szeltében ismerik és kedvelik. Mivel pedig mi soproniak is szivesen megkedvelnők az az új szivart, mely idegen városbeliek állítása szerint igen jó, ennélfogva a dohányzó emberiség nevében azon tiszteletteljes kérelmet terjesztjük a helybeli nagytőzsdehez, hogy e szivarfajt mielőbb beszerezni és a helybeli tőzsdékben árulnatni sziveskedjék, mert különben azt kell hinnünk, hogy a nagytőzsde drága egészségünket akarja megkímélni a tudórontó füsttől.

— **Nadina Slavianszky.** Az orosz énekesek esütörtöki hangversenye meglehetősen nagy közönséget vonzott a kaszinó nagy termébe, mely kíváncsiságának meg is kapta jutalmát, mert bár Slavianszky asszony énekkarában hölgyek ninesenek, s így egyedül a szép Slavianszky Nadina volt, aki érdeket keltett, — az énekkar bámulatra ragadta a hallgatóságot fegyelmettségével, leheletszerű pianóival és mély dörgő basszusával. Slavianszky Nadina abban az orosz nemzeti diszöltözeten jelent meg, melyet a bokharai emirtől kapott. A hangverseny első szakaszának végével Slavianszky Nadina két magyar dalt énekelt magyarily. Az érzéssel előadott két dal frenetikus tapsokkal lett jutalmazva.

— **A megyebálon** felülfizettek: Herceg Esterházy Pál 300 frt, Herceg Esterházy Miklós ifj. 100 frt, Hercegi zárgondnokság 200 frt, Gróf Széchenyi Kálmán 10 frt, Sarlay Sándor 10 frt, Ajkay Dániel 3 frt, Kovács F. A. 3 frt, Vághy Mihály 2 frt, Loskay Fidé 3 frt, dr. Schreiner Károly 6 frt, id. dr. Schwartz Miklós 10 frt, Mechle József 5 frt, Röttermann Rezső

lovag 15 frt, Schreiner Sándor 5 frt, Solymossy Odón 5 frt, Büben Gyula 10 frt, Csapó Gyula 3 frt, Bründl Róbert 3 frt, összesen 693 frt. A bál tiszta jövedelme a felülfizetéssel együtt 809 frt 67 kr. A rendezőbizottság e helyütt mond köszönetet a nagylelkű támogatásért.

— **Tolvajlás.** A rendkívüli időjárás — írja levelezőnk — majdnem lehetetlenné tette a csornai járásban a közlekedést; mindazáltal a tolvajok nem ismernek akadályt. F. hó 23-án a csornai nagy vendéglőből az istállóban levő kocsik ládjából 11 frtot és különféle irományokat ismeretlen atyafiak elemeltek. Az irások azonban bizonyára nem látszottak jó zsákmánynak, azért hát azokat a kapu alá visszadugták.

FARSANGI KRÓNKA.

A soproni torna- és tüzoltó-egylet a folyó évi február hó 14-én a tornaesernőkben a cs. és kir. 76. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett álarcos és jelmez-bált rendez. Beléptijegyek ez alkalomra az esti pénztárnál egyleti tagok részére 40 krért, nem egyleti tagok részére 80 krért szolgálatnak ki, melyek azonban a bált megelőzőleg *Jekel* Konrád urnál (várkerület 25. sz. a.) előre is válthatók.

A Férfidalkör hangversenye iránt nagy az érdeklődés városzerte. — A hangversenyre jegyeket *Führmann* Gyula urnál lehet váltani s pedig a pártoló tagok a kézbesített igazolványok alapján mérsékelt áru jegyeket kapnak.

SZINHÁZ.

(—.) **Suhanc,** ez a kedves zenéjü, mulatságos operette került színre csütörtökön, mondhatjuk, teljesen kielégítő előadásban. A kaszinó nagytermében a szép Nádia hangversenyzett társulatával, odavonva a publikum számottevő részét. Közönség mindazáltal a színházban is volt s igen jól mulatott a darab ügyes helyzetein. Főképp *Csillag* Amália pajzán, eleven játéka és éneke hódított; a közönség még jól emlékszik *Honti* Mariskának erre a hálás szerepére, de mondhatjuk, hogy *Csillag* sem maradt mögötte, semmi tekintetben sem. *Pourma* igen megfelelő Eliz volt, hangja is szépen esengett, tapsot is kapott. Méltó partnere volt *Hunyfy*; a komikumot *Andorffy*, a derék *Boroghyné*, *Szilágy* képviselték, utóbbi nem minden tulzás nélkül. *Juhász* és *Fenyéri* (Morin) is tetszettek, bár utóbbi tán kelletlenül többször kapott közvényes lábához. Az előadás egészben véve jó volt, a zenekar szintén kiérdemli elismerésünket.

A vasgyáros, Ohnet György künő színműve szerzett pénteken ritka műélvezetet közönségünknek. Ez alkalommal mutatkozott be hosszas betegsége után *Cserny* Berta, a társulat drámai művésznője. Szép hír előzte meg őt, de örömmel jelezhetjük, hogy hírét jóval tulzárnyalta pénteki fellépésével, mely egy csapásra meghódította a közönséget. Bátisan el merjük mondani, hogy

Cserny Berta Makó társulatának egyik legfőbb vonzóereje, ki művészetének varázsával felolvasztja a tartózkodóbb kedélyeket is, diskret játékaival, rokonszenves megjelenésével nemesak megnyer, de magával ragad.

Claire szerepében lépett fel; betegségének nyomai még némileg láthatók halvány arcán és hangján; hangja különben sem nagyon erős, de azért az érzelmek skáláját igen jól ismeri és hamar megtalálja a szívünkhöz vezető utat. *Cserny* játéka maga a bájos természetesség; neki nincs szüksége konvencionális szinpadai szokásokra hogy hatást keltsen; hatást éppen az által kelt, hogy holmi kulisszahasogató sikoltozások helyett a természetességet hívja segítségül.

Hangjában van valami édes lágyság, kiejése tiszta és határozott, megjelenése előkelő, játéka a legapróbb részletekig gondos készültégre vall. Clair alakja úgy állt ott előttünk, amint azt nagynevű költője képzelte.

Cserny a legelső fellépésével meghódította a közönséget, mely a felvonások után zajos tapokban és éljenzésben fejezte ki tetszését; még a függöny legördülte után is újra a lámpák elé hitták.

Derblay szerepében *Klenovits* jeleskedett; sokkal jobb volt, mint eddig bármely alakításában; a tapokból neki is jutott bőven. Dícsérettel emlékezünk még meg *Ábray*-ról (Athénais), ki ma is jól állta meg helyét, *László*-ról (Bligny herege), *Fenyéry*-ről, *Török*-ről és *Siposs* Gizelláról, kit ma láttunk először nagyobb szerepben (Susanne). Az előadás összhangja teljes volt; a ház, különösen a földszint sorai, szépen megteltek. *Musotte*-ről jövő számunkban emlékezünk meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A pengőpénzekről.** A pengő pénzláb alapján vert ezüstérmeket még a múlt évi december hó 31-én bevonták. Ezen intézkedés számos félreértésre adott okot, amennyiben az egyes pénztárak az ausztriai értékű pénzeknél a 2 frtos és 1 frtos ezüstforintok, valamint a 25 krajcárosok elfogadásánál nehézségeket tapasztaltak. A kereskedelmi minisztérium főosztálya most sürgős leiratban értesíti az összes, kezelése alatt álló pénztárakat, hogy ezeknek az ezüstpénzeknek a forgalomból való kivonására semmiféle intézkedés nem történt, azok tehát ezentul is fizetésül akadálytalanul elfogadandók.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Büntügyi nyilvános végtárgyalások.

1893. január 31-én.

3883/92. Hatóság elleni erőszak büntetéről vádolt Trobolovics Mihály weingrabeni.

3884/92. Más ingó vagyonának rongálásáról vádolt ifj. Horváth János és Horváth Lajos langatói.

3903/92. Lopás büntetéről vádolt Horváth Anna és Tanner (Dorner) Katalin lajta-ujfalui.

1893. február 3-án.

3937/92. Hatóság elleni erőszak büntetéről vádolt Feichtinger György, Feichtinger Mátyás és társai soproni lakosok bünvádi ügyében.

PIACI ÁRAK.

A soproni heti vásáron január 27-én a forgalom a következő volt: búzából eladatott 140 mm., rozsból 25 mm., árpából 30 mm., zabból 55 mm., kukoricából 5 mm., szénából 180 mm., szalmából 190 mm. Az árak a következők voltak: buza 7 frt 40 krtól 7 frt 60 krig. — Rozs 6 frt 50 krtól 6 frt 60 krig. — Arpa 5 frt 40 krtól 5 frt 50 krig. — Zab 6 frt — krtól 6 frt 20 krig. — Kukorica 5 frt 30 krtól — frt — krig. — Széna 1 frt 80 krtól 3 frt 20 krig. — Szalma 1 frttől 1 frt 50 krig.

TÁVIRATI TÖZSDETUDÓSÍTÁS.

1893. január 28.

Oszták hitelbank	322.12	Oszták-államvasut.	298.—
Magyar hitelbank	369.25	Délvasut	94.12
Länderbank	237.80	Török sorsjegy	45.52
Oszták pipíjaradék	98.77	Alpine-bányatárs.	53.60
Magyar aranyjaradék	114.40	Márkajegyek	59.27
		Rubel	123.25

TÁVIRATOK.

Páris, jan. 28. (A Soproni Hirlap eredeti távirata.) A mai hivatalos lap *Herz* Cornélnak a becsületrend nagykeresztesei sorából való törölését közli.

Bécs, jan. 28. (A Soproni Hirlap eredeti távirata.) Nagy vasuti szerencsétlenség történt ma reggel az osztrák államvasutak *Simmering* állomásán. A reggel Budapestre érkező személyvonat egy munkásokkal megrakott vonattal összeütközött; több vagon szétroncsolódott, 20 munkás megsérült, köztük 8 súlyosan. Az összeütközést hibás váltoállítás okozta.

Róma, jan. 28. (A Soproni Hirlap eredeti távirata.) A kereskedelmi minisztérium hitelosztályának főnöke *Monzilli* igazgató megvesztegetés vádjá folytán letartóztatva lett.

VASUTI MENETREND.

Győr-sopron-ebenfurti vasut.

Sopronból indul.

<i>Győrbe:</i> 6 óra 20 p. regg.	<i>Bécsbe:</i> 6 óra 00 p. regg.
2 óra 04 p. délut.	9 óra 45 p. regg.
6 óra 44 p. este.	3 óra 12 p. délut.

Sopronba érkezik.

<i>Győrből:</i> 8 óra 51 p. regg.	<i>Bécsből:</i> 9 óra 13 p. regg.
3 óra 05 p. délut.	1 óra 59 p. délut.
9 óra 15 p. este.	6 óra 18 p. este.

Meghívás

az 1893. évi február hó 5-én, délután 3 órakor a soproni I. hadastyán-egyesület

által

az egyleti helyiségben (ó-gabonater 28. szám alatt) tartandó

XVII. rendes közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. Az átvizsgált 1892. évi számadásnak előterjesztése és a számadásvizsgáló bizottságnak jelentése.
2. Három választmányi pötagnak és az 1893. évi számbíró bizottságnak választása.
3. Netáni indítványok. (18)

Hirdetmény.

1892. évi magyar kir. adómentes 4^o-os járadék-kölcsön.

A kamatok koronaértékben fizetendők.

Kibocsátva: névértékü 1.062.000.000 korona

az 1892. évi XXI. törvénycikkben felsorolt 5%-kal osztrák értékben és ezüstben kamatozó és visszafizetendő kölcsönök és részvények convertálása és beváltása céljából

és

1892. évi magyar kir. adómentes 4^o-os járadék-kölcsön.

Összes kibocsátás: 90.000,000 arany forint névérték.

☛ Kamatok aranyban fizetendők: 100 aranyforint = 202.50 német bir. márka = 250 frank = 10 Liv. St. értékarányban. ☛

Névértékü 18.000,000 arany forint részösszeg

kibocsátva az 1892. évi XXI. törvénycikkben megjelölt 5% és 6%-os aranyban kamatozó kölcsönök convertálása céljából.

A magyar királyi pénzügyminisztérium vezetésével megbízott magyar királyi Miniszterelnök úr Ó Nagyméltóságának a „Budapesti Közlöny” folyó hó 22. számában megjelent fenti hirdetményeire vonatkozóan, az 1892. évi XXI. törvények értelmében a convertálás alá jutó járadék-kölcsönök, részvények és kötvények birtokosainak — a magyar északkeleti vasutnak már visszafizetésre került részvényeinek kivételével, a kicserélés ezennel felajánlatik. (Folytatás a tuloldalón.)

Ezen kieserlésnél, a konvertálásnál tekintetbe jövő kötvények következőképen fogadtatnak el fizetesképen:

- a) **5%-os Magyar papírrjadék.**
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva az 1892 dec. 1-től bezárólag 1893 május 31-ig
 folyó 5%-os kamatok fejében **2** „ **50** „
 összesen tehát o. é. **102** frt **50** krral
- b) **5%-os Magyar maradvány- és irtvány földváltási kötvények.**
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag május 31-ig
 folyó 5%-os kamatok fejében, levonva 7% jövedelmi adót **1** „ **94** „
 összesen tehát o. é. **101** frt **94** krral
- c) **5%-os Budapest-pécsi vasuti részvények.***
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt **25** kr
 ehhez adva az 1892 január 1-től bezárólag 1893 május
 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében **7** „ **09** „
 összesen tehát o. é. **107** frt **34** krral
- d) **5%-os Alföld-fiumei vasuti részvények.**
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva 1893 január 1-től bezárólag május 31-ig
 folyó 5%-os kamatok fejében **2** „ **09** „
 összesen tehát o. é. **102** frt **09** krral
- e) **5%-os Első Erdélyi vasuti részvények.**
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag május 31-ig
 folyó 5%-os kamatok fejében **2** „ **09** „
 összesen tehát o. é. **102** frt **09** krral
- f) **5%-os Duna-Drávai vasuti részvények.**
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag május 31-ig
 folyó 5%-os kamatok fejében **2** „ **09** „
 összesen tehát o. é. **102** frt **09** krral
- g) **5%-os Első Magyar gácsországi vasuti részvények.**
 4.906.200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag május 31-ig
 folyó 5%-os kamatok fejében **2** „ **09** „
 összesen tehát o. é. **102** frt **09** krral
- h) **5%-os Magyar nyugoti vasuti részvények.**
 12.259.400 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag május 31-ig
 folyó 5%-os kamatok fejében **2** frt **09** kr.
 összesen tehát o. é. **102** frt **09** krral

Ezen részvények beszámítási áránál részvényenkint 50 krajcárnyi összeg vétetett tekintetbe, mint amely utólagos elszámolásból a Budapest-pécsi vasut részvényeseinek az államosítást megelőző üzemevekből még kijár.

Ezen számítás szerint az aláíró megkapja a 4%-os kötvényeknek 100 koronával, illetőleg 100 arany forinttal osztható névértékét, amennyiben az a beszolgáltatott 5%-os és 6%-os kötvények és részvények beszámítási értékeiben fedezetét találja, míg az utóbbiaknak ily módon ki nem egyenlíthető részét a kieserlési helyek készpénzben fogják megtéríteni.

A fent felsorolt járadék- és elsőbbségi-kötvények, valamint részvények tulajdonosai, a kik az ezennel felajánlott kieserlési joggal élni kívánnak, e jognak kölmbeni elvesztése mellett, tartoznak a kieserlendő kötvényeket és részvényeket

jelen felhívás közzétételétől bezárólag keddig, 1893. évi február hó 7-ig

a következő kieserlési helyeknél a szokásos üzleti órákban bejelenteni, és pedig:

- Budapesten** a magy. kir. központi állampénztárnál (pénzügymin. palota),
 a magy. kir. állampénztárnál (fővámház),
Zágrábban a királyi állampénztárnál, valamint
 az összes magyar kir. adóhivataloknál (ezen utóbbiaknál azonban csak az
 a)–j)–ig felsorolt kötvények és részvények),
 továbbá
Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál,
Bécsben S. M. v. Rothschild bankháznál,
 — a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“
 c. intézetnél.

A kieserlésnél továbbá következő határozmányok irányadók: 1. A kieserlendő kötvényeknek és részvényeknek letéte folyó szelvényekkel együtt, egyszerű aláírási nyilatkozatok kíséretében történik, amelyek a kieserlési helyeknél költségmentesen kaphatók. — 2. Kisorsolt és már esedékessé vált kötvények, illetőleg részvények kieserlésre el nem fogadtatnak, ellenben kisorsolt, de még esedékessé nem vált kötvények, illetőleg részvények kieserlés tárgyát képezik. — 3. A kieserlés végett bejelentett címletek beszolgáltatása, vagy az aláírással egyidejűleg, vagy a kieserlési határidő lejártától számított négy hét alatt történik, az utóbbi esetben a kieserlési hely által elfogadhatónak ítélt biztosíték letétele mellett. — 4. A kieserlés végett benyújtott kötvényekről és részvényekről a benyújtók levéltári igazolványt kapnak, a melynek a benyújtás napjától számított **15 nap mulva** visszaadása ellenében, a végleges 4%-os járadékkötvények az esetleg járó készpénzkiegészítéssel együtt kiadatnak. — 5. A végleges 4%-os kötvények kiadása ugyanazon helyen történik, amelynél a kieserlendő régi kötvények és részvények letétek. — 6. Az 1893. évi május 1-ig fel nem vett 4%-os járadékkötvények, ezen időtől kezdve a benyújtónak számlájára és veszélyére maradnak az illető beváltó-helynél. — 7. A fentebbi g) h) és i) pont alatt felsorolt Első magyar-gácsországi vasuti részvények, Magyar-nyugoti vasut-részvények és Magyar-nyugoti vasut I. és II. kib. elsőbbségi kötvények csak az ezen pontokban említett összegek erejéig vétethetnek a kieserlésnél tekintetbe és minden kieserlési helynek jogában áll, mihelyt a részére ilyetén aláírások számára 4%-os járadékkötvényekből átutalt összeg kimerítettett, további bejelentéseket visszautasítani, illetőleg leszállítani. — 8. A 4%-os járadékkötvény bizonyos meghatározott névértékre szóló kötvényekre történő bejelentés csak annyiban vehető tekintetbe, amennyiben ez az aláírási hely vételezése szerint a többi aláíró érdekeivel megegyeztethető. — 9. Amennyiben a kieserlés végett benyújtott a)–j) alatt felsorolt kötvények és részvények a német birodalmi bélyeggel ellátott, a német birodalmi bélyeggel ellátott régi kötvények és részvények külön számszójegyzék kíséretében nyújtandók be. A kibocsátandó 4%-os aranyjáradék-kötvények német bír. bélyeggel lesznek ellátva. — 10. Névre szóló és kötményezett kötvények és részvények tulajdonosai címleteiket, az előzőleg említett eljárás szerint azon fizetési hely közvetítésével, amelynél eddig a kamattizetés nyugta ellenében történt, küldik be kieserlés végett a magyar kir. központi állampénztárhoz Budapestre.

Budapesten, 1893. január havában.

- i) **5%-os Magyar nyugoti vasuti I. és II. kib. elsőbbségi kötvények,**
 19.037.200 ezüst forint összegig, mint a magyar vonalra eső hányad
 100 forint tőke névértékért o. é. **100** frt — kr.
 ehhez adva az 1892 okt. 1-től bezárólag 1893 május
 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. **3** frt **34** kr.
 összesen tehát o. é. **103** frt **34** krral

- j) **1869. évi 5%-os Magyar északkeleti vasuti elsőbbségi kötvények,**
 100 frt tőke névértékért o. é. **100** frt — k.
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag 1893 május
 31-ig folyó 5%-os kamatok fejében o. é. **3** frt **34** kr.
 összesen tehát o. é. **103** frt **34** krral

- k) **1875. évi 5%-os Magyar északkeleti vasuti arany kölcsön,**
 100 frt tőke névértékért márka **202.50** fillérrel
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag 1893 június
 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében márka **5.** — fillérrel
 összesen tehát márka **207.50** fillérrel

- l) **1878. évi 6%-os Magyar északkeleti vasut üzemkölcsöne,**
 100 forint tőke névértékért márka **202.50** fillérrel
 ehhez adva az 1892 okt. 1-től bezárólag 1893 június
 30-ig folyó 6%-os kamatok fejében „ **9.** — „
 összesen tehát márka **211.50** fillérrel

- m) **1876. évi 5%-os egyes. Magyar vasuti (beruházási) elsőbbségi kölcsön,**
 100 forint tőke névértékért márka **202.50** fillérrel
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag 1893 június
 30-ig folyó 5%-os kamatok fejében „ **5.** — „
 összesen tehát márka **207.50** fillérrel

Ezzel szemben az új **4%-os korona járadék kötvények,** amelyek az előzőleg a)–j) alatt felsorolt címletek konvertálására szolgálnak.

- 100 korona tőke névértékért **92** korona **50** fillérrel
 ehhez adva az 1892 december 1-től bezárólag 1893 május
 31-ig folyó 4%-os kamatok fejében **2** korona — fillérrel
 összesen **94** korona **50** fillérrel

vagyis o. é. **47** frt **25** krajcárral,

továbbá a **4%-os arany járadék kötvények,** a melyek az előzőleg k)–m)–ig felsorolt címletek beváltására szolgálnak

- 100 arany forint névértékért 96.20% árfolyam
 berlini usange szerint = márka **192.40** fillérrel
 ehhez adva az 1893 január 1-től bezárólag június 30-ig
 folyó 4%-os kamatok fejében márka **4.** — fillérrel
 összesen márka **196.40** fillérrel

hozatnak számításba.

Bécsben a „K. K. priv. allgem. Oesterr. Boden-Credit-Anstalt“ című intézetnél,
Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban a „K. K. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ című intézet fiókjainál,

azonkívül

Berlinben, M. m. Frankfurtban, Kölnben, Amsterdamban
 a Direction der Disconto-Gesellschaft, Bank für Handel und Industrie,
 M. A. v. Rothschild und Söhne és S. Bleichröder bankházak, illetőleg
 A. Gansl bankház által közölteendő feltételek mellett.

Magyar Általános Hitelbank.

Nyomatott a kiadónál: Romwalter K. és Fia cégnél, Sopronban